

ב"ה

פרשת ויקהל

מתי צריך להקהיל קהילות

על הפסוק "ויקהל משה", איתא במדרש: "רבותינו בעלי אגדה אומרים, מתחלת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל, אלא זאת בלבד. אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת. . מכאן אמרו משה תיקן להם לישראל שיהיו דורשין בענינו של יום, הלכות פסח בפסח, הלכות עצרת בעצרת והלכות החג בחג".

וממשיך במדרש: "וכן דוד הוא אומר בְּשִׁרְתִּי צִדְקַת בְּקִקְלָךְ רַב, וכי מה בשורה היו ישראל צריכין בימי דוד, והלא כל ימיו מעין דוגמא של משיח היה, אלא פותח ודורש לפניהם דברי תורה שלא שמעתם אוזן מעולם".

וצריך להבין: א) כיצד מבאר המדרש הטעם שדוקא פרשה זו "נאמר בראשה ויקהל", דלכאורה, הפרשה הראשונה שלאחרי מתן תורה היתה צריכה להתחיל ב"ויקהל"?

ב) מדוע מזכיר המדרש את ההקהלה שהיתה בימי דוד – הרי מאז שמשה הקהיל קהלות בשבת, היתה הַקְהָלָת קהלות בכל שבת, הן בדורו של משה, הן בדורו של יהושע, והן בכל הדורות הבאים, הן קודם ימי דוד והן לאחרי ימי דוד (שהרי זוהי הלכה שהובאה בשולחן ערוך), ומהו הענין המיוחד בהקְהָלָה שהיתה בימי דוד דוקא?

והביאור בזה: ענין הַקְהָלָה שייך דוקא כשישנו מצב של פירוד, שאז יש צורך בענין הַקְהָלָה כדי לבטל את הפירוד.

ולכן, מיד לאחר מתן תורה – שאז היה הענין ד"ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד" - לא היה צורך בענין ההקְהָלָה; ורק לאחר חטא העגל, שהוא דוגמת חטא עץ הדעת, שאז היה ענין של פירוד – הנה למחרת יום הכיפורים, שאז אמר הקב"ה "סלחתי כדברך", אזי "ויקהל משה", כדי לבטל את הפירוד שנעשה על ידי חטא העגל. וענין זה נעשה על ידי זה שלימדם תורה – תורה אחת.

וזהו גם שהציווי שנאמר כאשר "ויקהל משה" הוא "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" - כי, טבע האש לַפְרֹר ולהפריד, היפך טבע המים לְדַבֵּק. ולכן "לא תבערו אש בכל מושבותיכם", כי, בכל מקום שיהודי נמצא הרי זה מעמד ומצב של קדושת יום השבת, ולכן אין צריך להיות הבערת אש, שהוא ענין של פירוד.

אמנם, לאחר שישנו ענין ההקְהָלָה כדי לבטל ענין הפירוד, יש מקום לחשוב שיכולים להסתפק בכך – הנה על זה ממשיך המדרש "וכן דוד הוא אומר בְּשִׁרְתִּי צָדֵק בְּקִהְלִי רַב":

בימי דוד לא היה צורך בענין ההקְהָלָה כדי לבטל ענין הפירוד, כיון ש"כל ימיו מעין דוגמא של משיח היה".

ואף על פי כן, כיון שהתורה היא בלי גבול, ו"נעלמה מעיני כל חי" - הנה לא די בעבודה ד"סור מרע", אלא תמיד צריכה להיות העבודה להוסיף אור.

וזהו "בְּשִׁרְתִּי צָדֵק בְּקִהְלִי רַב" – שגם כאשר יש כבר אסיפת והקהלת כל הענינים הנפרדים, שזהו ענין "קהל רב" על דרך "רב תבואות בכח שור", שזוהי המעלה היתירה שנעשית על ידי זה שבאים מפירוד לאחדות – אזי צריכה להיות העבודה באמירת וגילוי "דברי תורה שלא שמעתם און מעולם".

ונמצא, ששני הענינים ד"ויקהל משה" ו"בשרתי צדק בקהל רב", ההקְהָלָה דמשה וההקְהָלָה דדוד, הם ענינים כלליים, שתי קצוות בענין ההקְהָלָה – מהתחלת העבודה למטה מטה עד לתכלית העילוי בעבודה.

ועל זה נאמר במדרש בתחילת הפיסקא: "רבותינו בעלי אגדה אומרים" – שדוקא מצד ענין ה"אגדה",

ש"רוב סודות התורה גנוזין בה", דהיינו, פנימיות התורה, יכול להיות חיבור שתי הקצוות, שממעמד ומצב דמטה מטה באים לתכלית העילוי.

קטע משיחת ש"פ ויקהל-פקודי, פ' החודש, מבה"ח ניסן, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תש"כ ח"א ע' 493.

- 1 ריש פרשתנו (ויקהל).
- 2 יל"ש עה"פ (רמז תח).
- 3 תהלים מ, יו"ד.
- 4 אדה"ז או"ח סר"צ ס"ג. וש"נ.
- 5 יתרו יט, ב.
- 6 פרש"י עה"פ. וראה מכילתא שם.
- 7 שלח יד, כ. וראה שמו"ר פרשתנו (פקודי) פנ"א, ד. וראה גם לקו"ש חכ"ד ע' 570 הערה 10. וש"נ.
- 8 לה, ג.
- 9 איוב כח, כא. וראה תניא קו"א (קסא, א). ובכ"מ.
- 10 משלי יד, ד. וראה לקו"ת האזינו עה, ב. ובכ"מ.
- 11 תניא אגה"ק סכ"ג (קלז, א). וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ה"ב.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה